

7.12.30
יום א'

קלאולנד.

לאסריקא הגעתי לאחר שמונה ימים באניה,

בבוקר של 27.11.30, יום ה'. נכנסנו לנמל בלילה - ופסל
חרות לא נראה בתכנסי ובצאתי. הראשון שפגשתי באניה היה
בוטווינק מהפורוורטס. בלי כל קושיים יחרים נפטרתי מסקידי
החגירה - ברץ נעבב באלים איילנד, - ובביח המכס חכו לי חמלין
וברץ וארנרייך.

ניו-יורק כשתיחה לפני 14 שנה, אך נוספו בנינים גבוהים
אחרים. אותה העונות, אותם האנשים - אך ימי הרנחה חלפו.
לזמן מה ?

העונות קבלה פנינו יפה. רק בחמונוחינו נכשלו קצת.
במקום ברץ נחנו חמונה של איזה אכר שמן, ואני הופעתי כשהצטלמתי
לפני 16 שנה באלכסנדריה לפני לכתי לאסריקה. הסטייטמנט
שתינוחי בשביל העונות לקח ממני בוטוויניק בשביל הפורוורטס
בהסכמת חמלין, והייתי צריך להכין סטייטמנט שני.

הפורוורטס נחן את המסגר באופן נאה. מהמורגן וזורנל
בא אלי אוורבוך ופרטס את השיחה באופן מסולף קצת. סיד בקרנו
במערכות הפורוורטס והסאג. כהן קבל אותנו בשמחה ובסבר יפה -
וכמובן צלם טוב. הוא דורש - ובצדק גמור - את כניסת חברינו
למפלגה הסוציאליסטית. עד כמה גדול כוח האינרציה ? מה מעבב
את כניסת חברינו ? פוליטיקה מיוחדת אין להם פה, ואינם חושבים
כלל עליה. בבחירות הם חושכים בסופי המפלגה. סדוק, איפוא,

להניח את המקום הזה רק לגניסין ו סלבר זאח - אין חבר יכול
להתקבל לפורוורטס אסוסיאיישין אם אינו חבר במפלגה ואנשי
חבונד סחאסצים לתפוס את האסוסיאיישון.

הספקתי עוד באותו יום לראות את משפחת פוליה.

בערב ישיבת ועד הסגבית. כאשר ידעתי ואסרתי בארץ -

כן היה. המלין החל מתדרישה שאשאר יותר מהזמן שהוסכם לו
למסרע. דבר את הדברים אשר נבאתי בארץ בישיבת הוה"פ בהשתתפות
ברין ושלוסברג. ביחוד קמד על שיקגו ודיסרוים שרק בראשית
ינואר יפתחו במגבית. הודעתי נמרצות שלא אוכל להשאר יותר.
ההכנות לוועידת הסגבית לא נעשו עדיין אין החלטות.
צוקרמן הסתלק מעבוד ההחלטות. ברל לוקר נמצא מחוץ לנ.י. ורק
למחרת יבוא. הצעתי לטלפן ללוקר להכין הצעה. מקוים שהועידה
תעלה על קודמותיה במספר המשתתפים.

למחרת בבוקר בא לוקר. שוחחתי איתו על האיחוד ועל

נסיעתו לארץ. הוא גם בלאו חכי לא היה רוצה להשאר עוד באמריקה.
היחס אליו מצד חברים מנהיגים אחדים הוא לא טוב. עבודתו אינה
פוריה ביותר. הוא מסכים לנסוע בדבר האיחוד. הבטיחני שהוא
סחייב אותו, אך עליו להתחשב עם החברים בחו"ל. יציאת אמריקה
מהרבה חביא לידי רוגז רב וחזיק לפולין, אם המפלגה המאוחדת
תשאר בפרבנד - יסכים. אסרתי לו עלינו להתחשב גם עם הצד השני.
גם ההתאחדות צריכה לקבל סיפוק באיחוד.

הוא קומד על השתייכות המפלגה המאוחדת בברית.

הועידה - לפי דברי החברים - הייתה הגדולה שבועידות
הסגנית עד עכשיו. האספה בקרנגי חול הצליחה. דברי כהן וסוסס
ודברי המסלחה נחקבלו בהחלבות. אני כשלעצמי ניהניתי מהחלק
המוסיקלי שהיה הפעם באמת חשוב. ברץ ספר על האשכוליות שהצליחו -
והופתעתי לראות שהקהל הבין את ערך הדבר וקבל אותו בשמחה
ובהחלבות. אני גליתי להם שני "סודות" - ששעה משבר זו אינה
ראשונה בארץ. כי כל ימי בארץ היו רוויים משברים, יסוד שני
שכל יצירותינו הגדולות היו פרי "משברים". מלבד עצם עלייתנו
לארץ שהיא פרי משבר היסטורי של עם בגולה, פרי יצירה משק
הפועלים היא פרי "המשבר" - הקושי של קליטה הפועל היהודי במשק
הפרסי, לרגל מציאות עבודה ערבית זרה; הקמת חסומר פרי המשבר
של חוסר-בטחון והחקפות. חל חי - פרי המשבר בגמר המלחמה.
גידול חל-אביב - פרי הפרעות בשנת 1921, בניני הפועלים בערים
והחזרה למושבה - פרי חוסר העבודה בערים. המשבר החדש צריך
לחה גבוש ההכשרה של העם והכפלה הישוב בזמן הקרוב.
בועידה חרצאחי על - תעור הלבן - על שאלת הקרקע, העליה,
העבודה ותיחסים את הערבים.
בטרם תגמר הועידה ביום 30 נובמבר הוספתי לפילדלפיה,
ועד הסגנית סדר "בנקס" - ארוחת ערב באחת ההוטלים לשם אוסף כסף.
חשופם לואים דבר באופן נכון והגון על ערך העבודה בארץ.
ספרתי על המצב בישוב במשך השנה האחרונה. האוסף הכנים כשלושת
אלפים ח'לר. בלילה שבתי לנ.י.
ביום השני בערב, 1 דיצמבר, ישיבה עם חצ.ק. עוררתי

שאלת האיחוד, והיה לי זכות חריף עם לוקר. החלט (21.12.30) שימסביר לבחור בועדה שחבוא בדברים עם צ"צ: המלין, בונציק, סיגל. נחבר שבשאלת התכנית וחשם באו למעשה לכלל הסכם. רק בשייכות לברית היה קושי. הועידה בבופלו החליטה על שייכות לשתי הבריות, אולם המועצה אחרי-כך בהשפעת לוקר וקפלנסקי שנתה את העמדה. לפי הדו"ח שמסר לוקר מהקרן הפוליטית נאספו \$3.000. מזה נשלחו ללונדון 150, לורשו 200. לרוסיה ישלחו 250, כל השאר למפלגה באמריקה, למעשה.

ביום ג', 2 בדצמבר ראיתי את מזכירו של ורבורג, הייסן, והוא הראני את הטלגרמה מלונדון על המו"ם של הסוכנות עם הסמשלה. נמסר במלואו ה"דרפט" ששלח מקדונלד לויצמן. בסוף שנוי רב מהעור הלבן, בחוכן "שנויים מדומים". לא יאסרו על רכישת קרקע, אולם לועדה הפיתוח תהיה זכות הויסו. לא יפסיקו העליה גם מחוץ חוסר עבודה ערבי, בהחלט לסימפסון, אולם בתנאי שלא ישפיע לרעה על המצב הכללי בארץ. לא יתנגדו לקק ולעבודה עברית. כל השלטון נמסר למעשה לפקידות המקומית. יישבו תחילה רק מחוסרי הקרקע שנושלו לרגל ההתישבות היהודית, אחרי-כך יישבו יהודים וערבים. על עבר-ההירדן אין אף מלה. בערב סעדתי יחד עם ברץ אצל צוקרמן, ובלילה נסענו לושינגטון להפגש עם ברנדייס.

בחשך וחצי, 3 דצמבר, נפגשנו עם ברנדס בביתו. נודקן. שוחחנו על המצב בארץ, על העור הלבן, על הקונגרס הציוני. ברנדיס הסכים אחריו שאסור עכשיו לכנס את הקונגרס, אולם אינו

רואה יסוד חוקי לרחיתו. אמרנו לו שאם אמריקה תעסוד על כך - ידחו לקיץ. אמר שיכתוב לדי-חו דעחו ועלינו להפגש עם די חו. ספרתי לו על עבודתנו בקרב הערבים. הדבר ענין אחי ובקש שאגיש לו הקציב בכחב.

אח"צ, ביום ה', 4 דיצמבר, נפגשנו את האכטקומיבה של הדסה בביחה של יעקב'בם. נוכחו כשלושים נשים. סולד דברה דברים נלבבים, בקשתי שיציגו שאלות ואענה עליהן. שאלו :
(א) עמדתנו לערבים,
(ב) השפעת המאורעות והנוער הלבן על רדיקליזציה של צבור הפועלים,

(ג) יחס הפועלים לשאר חלקי הצבור והכפלה הסוסדות.
ברץ ענה על שאלה ב', ואני על שתי השאלות האחרות. דברתי אנגליה לפי בקשה הנאספות. אח"כ שוחחנו זמן רב לא פורמלית. הרושם שלי שזהו לע"ע הכוח הציוני המאורגן, באמריקה. לפני זה נפגשנו עם סק, גם הוא בעד שחיה הקונגרס, אולם בלי כל רצון לפעול. שאלו על התחלת בנין האוניברסיטה. הדבר ימשך עוד כששה חדשים. התכניות לא מוכנות. במעמדנו מלפן לאדריכל והלת אישר את דבריו. בכלל שוררת אצלו אפסיה פסימיסטית.

סופיה יודין ולכסון דברו אחי על שאלות הנוער. נפו לקבץ את כל ארגוני הנוער סביב ספעל חלוצי. הסחדריות הנוער נענו ונוסד ועד, אבל נהערבו פוע"צ והציונים ובטלו

התחלתה. במקומה יסדו ועד של הספלות אשר לא פעל כלום ואינו מסוגל להשפיע על הנוער. יש יונג' י'ונדה - 8.000 - 10.000 חבר, יוניור הדסה - 20.000 חברות, אבוקה - 500 חבר, מנורה 8.000 חבר, 80 מניפים, יונג ישראל - דחי, 10.000 חבר בני.י. בלבד. יוניור מרחי - 300 - 400 חבר. גורדוניה - 200, השת"צ - 500 חבר (בראש זייגר, פיינ, לייבנר) - נדברנו להפגש שנית.

ביום ששי בערב, 6 דיצמבר, סדר הסלין "ארוחת" בבית מרושנסקי. נודמנו כשלשים איש, אמידים. גם הלקין. ספר על הישוב והסאורקות. מהארוחת מרחי לרכבת לנסוע לקליוולנד, כפי שהסלין מסר לי אחר-כך אספו כחמש מאות דולר.

בצהרים, 6 דיצמבר, באחי לקליוולנד. סיד הביאו אותי לתומל שבו נחאספה ועידה צעירי ציון. כאן נפגשתי בפעם הראשונה עם גרינברג. נכנסתי לוועידה גורדוניה. גרינברג דבר על תעודת הנוער - לא חלוציות (כי הנוער לא יוכל לנסוע לארץ), לא עברית - כי לא ידברו ולא יקראו עברית) - עלינו לקרוא לעבודה. דברתי נגדו. גם הקריאה לעבודה תהיה באמריקא קול קורא במדבר. אין לנו עכשיו פרוגרמה בשביל כל הדור הצעיר באמריקא אולם יש לנו פרוגרמה הכל שבנוער. עלינו לדרוש מהנוער אח כולו. גם חלוציות, גם עברית וגם עבודה. רק מקסימליות ייצור התחלה של תנועת נוער, אשר תהיה לכות משפיע לסחנך בקרב הדור הצעיר. לא דבר חסוה לכל נפש כי אם הנפש כולה של המעמים אשר ישמעו לנו.

בערב נפתחה ועידת צ"צ באספה פומבית. דברתי על האיתור

ודרשתי שוו תהיה תועידה האחרונה של המפלגה.

למחרת בבוקר דברתי בוועידת צ"צ על הסצב הפוליטי.

אה"צ הייתה פגישה חברים של פוע"צ. ברץ דבר על האפשרויות

המשקיות, אני סקרתי על מהותה ותפקידה ומבנה של ההסתדרות.

שבנו לוועידת צ"צ. גרינברג הרצה על השאלה המדינית.

שלל לגמרי אנגליה. המוצא רק בברית עם ערבים, בקר את עמדת

ההסתדרות בשאלת משפטי הסוה. בכלל הייתה סגמח דבריו נכונה,

אולם חסר להם בהחלט מצע המציאות הפוליטית והישיבות.

עניתי לו.

בערב סידרו נשף - ושוב נאומים. הפעם דברתי עברית -

כי הייתי כבר עיף ולא היה בכוחי לדבר מחוץ חרגום.

בעשר בבוקר יצאתי לרוטשטט, ובארבע אה"צ הגעתי שמה

(8 דיצמבר).

בביהו של אמלס נחאספו חברים. שולמן מען מדוע אין אנו

דואגים לחברים באמריקה שיחישבו בארץ.

בערב - אספה עם - ובחצות ברכבה לשיקגו.

בשיקגו שהיתי ארבעה ימים מיום ג', 9 דיצמבר עד יום

ז' - 13 דיצמבר. כאן עיפו אותי עד מות. 9 נאומים, סלבד שיחות,

פגישות, ראיונות עם עתונאים, חברים וסחם מכרים וקרובים.

ברכבה פגשוני הולנד (מאנשי הגענאסען) יו"ר ועד הסגבית, מספר

חברים וב"כ עתוני הורסט שצלם אותנו וראין אותי.

משם הלכנו למערכת הפורוורטס. המנהל סיגל - לאחר שיחה -

הוא בן עירי, היה שם בבונד כשנהלתי נגדו מלחמה (בשנות 1905-1906), משם הלכנו למערכת הקוריער - ראיון, שנמסר לא רע. אח"כ פגישת עם הדסה - כמאה נשים מהתנחלה. שוב ברכות ונאום. זו היא התסדרות הכי חזקה בעיר. 2.000 חברות, מלבד 1.600 בהדסה הצעירה. בערב אספת חברים.

למחרת בצהרים - ארוחת עם ב"כ חיוניונים. בערב - אספה פומבית בבית הארבייטר רינג. אספה גדולה ומוצלחת. זריצקי דבר בחום ובכשרון, הורסטיין דברה בשם סצ-פיטריק מהאם. סיד. אוף ליבור. רבי גולדסן נשא נאום מצוין וקרא להחנדות. חשובה הקהל הייתה מעודדת. סיד נהר הקהל לבימה בידים פתוחות. מדמי כניסה בלבד נשאר ריוח נקי 120 דולר (לאחר נכוי 200 דולר הוצאות), נאספו 350 בסומן, 1.000 בהבטחות.

דבר גם אימלקי מהאפלגמייסד. דברים טובים ונבונים. ביום החמשי היה יום העינוי. בצהרים לונץ עם הציונים. דברו גם סק וגולדסן. סיד אחרי זה אספת חברות. דברתי על הפועלת בארץ. הוצגו שאלות ושוב תוכרתי לדבר. בחמש וחצי דברתי ברדיו של הפידירשון על התסדרות והמצב הפוליטי. בערב סידרו "פרלור פרטי" אצל דולניק. נפגשתי עם קבוצת ציונים טובה. נאספו 550 דולר. ישבנו עד שלוש. באפיסות כוחות שבחי להוטל.

ביום ו', 12 דיצמבר, היה יום האיחוד. באו לוקר וגרינברג, ועד שלוש בלילה רשנו בשאלת האיחוד. דרשנו שנברר את הפרוגרסה, השם, ההשתייכות לפרבנדום. בשתי השאלות הראשונות לא היו חלוקי דעות. ביחס לפרבנדום הצעתי: למשך שנה, עד האיחוד העולמי שייכת המפלגה המאוחדת לברית פוע"צ, אולם צ"צ קשורים דרך המזכירות של המפלגה להתאחדות. אם לאחר שנה אין איחוד עולמי ושאלת הפרבנדום מתעוררת במפלגה - מחליטים על כך בישיבת ב"כ המפלגה האמריקנית שני הפרבנדים והמפלגה בארץ. לוקר הסכים כסובן לחלק הראשון, אך לא רצה לשמוע על החלק השני. אמרתי לו שההצעה אינה ניהנת להתחלק, בלי החלק השני אחנגר בכל חוקף לחלק הראשון. הנימוק של לוקר היה היחס של חברי פוע"צ בחו"ל. אמרתי לו, שאני מבין שיש לקחת בחשבון את דעה פוע"צ בחו"ל - אבל יש כמו-כן לקחת בחשבון את יחס ההתאחדות בחו"ל. אם אנו מדברים על איחוד עלינו כבר עכשיו לראות את שני חלקי החנועה כחברינו ולהחשב את שניהם במדה שות. עלינו להחשב גם את דעת החברים בארץ. על מרוכה זו ישבנו כל היום וכמעט כל הלילה. עמדה לוקר היחה בעצם עמדה נגד איחוד. עם כל רצונו הטוב - שיש לו בלי כל ספק - אינו מסוגל לראות את הדברים בעינים של הצד השני ובלי כשרון זה קשה להתאחד. לאחר שכלו כל הקיצין וחנימוקים וסבלנותו גם פקעה - אמרתי לו שאם לא יהיה איחוד תצטרך המפלגה בארץ לדאוג ליחסים חדשים. אנו רוצים עכשיו שני דברים: שכל חלקי החנועה בגולה יהיה להם סצע משותף - ושיהיו מאוחדים. אם הדבר האחרון הוא

בלחי אמשרי ננסה לעשות את הראשון ונכניס את מפלגות ההתאחדות
אחת אחת - ע"י א"י - לאינטרנציונל. יקבלו פרוגרמה סוציאליסטית
ויהקשרו את המפלגה האר"ית בדיוק כמו מפלגות סו"צ.
דברים אלה, נדמה לי, השפיעו על לוקר יותר מכל נסוקי
ולבסוף בשעה מאוחרת בלילה חודיע ש"מלגרף לקפלנסקי את כל הצעהי
ויבקשו לבוא בדברים גם עם רייס.

החוצאות הכספיות של האספות בשיקגו היו כשלושה אלפים
דולר במזומנים ובהבטחות.

בשבת בבוקר, 13 דיצמבר, יצאחי לסונסריאל, כאן חיחה
שוב אספת חברות, בערב בנקס - ליום ה- 26 של המפלגה. למחרת
אספה פומבית.

פה לא התחילה עדין המגבית.

בבוקר 16 דיצמבר יצאחי לבוסטון.

דיטרויט. 24.12.30

בצתרים הנעחי הנח. אחסול בטורינמו קבלחי מלגרמה
זו סוה"מ שהעברה לי ע"י המלין. בפ"ח נאסרו 63 במסכרת
וגרובבסקי בעלילה איומים. פועלים נסצו שמעות Wihitin למעליל.